

Verkenningseenheden, een andere visie

Met belangstelling heb ik kennisgenomen van de andere visie op verkenningseenheden van Ikol Rens en maj Schouwstra (*Mil. Spect.* 155 (1976)(1)38). Een aantal elementen spreekt mij aan, zoals het gebruik van wielvoertuigen en de samenwerking met helikopters onder één bevel. Voorts heb ik enige kritiek die ik hieronder puntsgewijs naar voren breng.

1. Schrs staan een strikter onderscheid tussen verkennen en beveiligen voor. De verwijzing naar de Duitse doctrine onderbouwt dit onderscheid. De Amerikanen kennen blijkens de tekst geen nauwkeurige scheidslijn („to find the enemy and fight him”), waardoor hun werkwijze mij principieel verschillend van de Duitse lijkt. Schrs zijn daarover zelf niet duidelijk. In een en dezelfde alinea (blz. 40) lees ik: „Steeds weer blijkt dat verkennen en beveiligen begrippen zijn die zich niet laten scheiden” en: „onmogelijk (is) beide opdrachten door dezelfde eenheid gelijktijdig te laten uitvoeren”. Als ik het goed zie gaat de verkennende eenheid naar voren om bv. het contact met de vijand te herstellen, maar indien blijkt dat de vijand in onze richting oprukt moet er worden beveiligd. Mij dunkt dat, als de verkennende eenheid op dat moment de middelen ontbeert om die zo verwante opdracht uit te voeren, er van flexibiliteit nauwelijks sprake is.

2. Enige moeite heb ik met het opnemen van RPV's in de organisatie van verkenningseenheden. Alleen

het algemene doel van de inzet van RPV- en verkenningseenheden is identiek, nl. (kortheidshalve) het verzamelen van gegevens omtrent de vijand. Verkenningseenheden en RPV's steunen elkaar niet. De eerste zullen hun informatie primair t.b.v. de naasthogere tactische commandant verzamelen. De tweede zijn met name geschikt om gegevens in de diepte te verzamelen, in hoofdzaak t.b.v. vuursteun en (batterij) air interdiction. In dit verband lijkt mij het mogelijke bereik van in ontwikkeling zijnde RPV's zeer conservatief geschat (30 km), en het beweerde bereik van verkenningvoertuigen (80 km; voor de vrw?) komt mij tamelijk gechargeerd voor. Bij het gebruik van verkenningvoertuigen in de „stay behind” rol zet ik vraagtekens.

3. Het gebruik van wielvoertuigen spreekt mij, zoals gezegd, aan. Gezien de lichte bewapening en de beperkte terreinmogelijkheden twijfel ik echter aan de waarde van de aanbevolen Panhard & Levassorvoertuigen als hoofdinstrument van de verkenningseenheden. Zulke voertuigen zullen zich vrijwel steeds op de wegen moeten begeven, wat de uitvoering van de opdracht belemmert. Zelden zie ik in de vakpers pleidooien voor het toevoegen van terreinmotoren aan verkenningseenheden. De bruikbaarheid van zulke middelen in beboste en stedelijke gebieden draagt m.i. bij tot het flexibele optreden van verkenningseenheden.

4. Dat zelfde geldt in hoge mate voor het gecombineerde gebruik van de verkenningshelikopters en

voertuigen. Door hun absolute terreinonafhankelijkheid en grote mobiliteit kunnen de helikopters in weinig tijd een groot gebied bestrijken. Doordat zij niet aan de naderingen van voertuigen zijn gebonden zijn zij moeilijk in het terrein te ontdekken en kunnen zich vaak verder naar voren begeven dan voertuigen. Het wekt dan ook enige verbazing dat schrs de rol van de helikopters tot het bewaken van de achtergebieden. Ongetwijfeld kunnen zij dat. De benodigde aantallen voor een continue bewaking zijn echter niet gering en uit het oogpunt van kosteneffectiviteit ligt een doelgerichtere inzet voor de hand. Daarbij komt dat (deels al) bestaande radarsystemen zich veel beter voor dergelijke taken lenen. Het gebruik van helikopters als waarnemingshelikopters moet dan ook dringend worden afgeraden. Kleine helikopters zijn vooral geschikt in de verkenningssrol. Merkwaardig is dat schrs de Amerikaanse types verkenningshelikopters noemen (zie blz. 46), hoewel die zich (althans nu nog) in vrijwel niets onderscheiden van de bij GPLV ingedeelde types. Al eerder (*Mil. Spect.* 154(1985)(5) 223) hebben elnt Heidema en ik gepleit voor het aanbrengen van betere optische middelen en een wapen ter zelfverdediging. Het ontbreken hiervan betekent echter geenszins dat onze heli's voor de verkenningssrol onbruikbaar zijn.

Om kort te gaan, het artikel van Ikol Rens en maj Schouwstra biedt enkele interessante gezichtspunten; als alternatieve visie is het te weinig coherent. A. C. Tjepkema, maj KLu

Beweging in het verdedigend gevecht

In hun inleiding van het uitermate lezenswaardige artikel (*Mil. Spect.* 155(1986)(2)57) spreken schrs over de wenselijkheid het tactische optreden aan te passen aan de gewijzigde omstandigheden op het gevechtveld. Deze wijzigingen zijn voor een belangrijk deel mede ont-

staan door reorganisaties in de Warschau-Pactstrijdkrachten. Ook de commandant daar zal zijn tactisch/operationele optreden hebben zien veranderen.

Teneinde de, hopelijk vele, aandachtige lezers geen onjuist beeld te geven omtrent het mogelijke WP-optreden, meen ik enkele kanttekeningen te moeten maken.

1. Op blz. 58 wordt bij de ondersteuning van aanvalsformaties de inzet van chemische middelen niet

vermeld. Het is realistischer — „worst case” — hiermee toch rekening te houden.

2. Vervolgens wordt in het daaropvolgende deel gesproken over „een ononderbroken voortgang van de gevechten, die moeten leiden tot snelle en diepe penetraties”; zie echter afb. 3C op blz. 63. De aanvallende divisiecommandant doet — in strijd met de WP-doctrine — datgene wat de verdediger goed uitkomt. Het tankregiment zal echter zijn aanval in de diepte in de richting van het divisieaanvalsdoel voortzetten. De 2e-echelonsregimenten staan op scherp om de voortgang van de aanval zo nodig te handhaven. Niet om te „Clausewitzten”, maar zo simpel is het. De divisiecommandant voelt daarbij de hete adem van zijn legercommandant in de nek, gereed om een 2e-echelonsdivisie in het eerste

ontstane gat in de verdedigingsstrook in te zetten.

Voorts wil ik de opmerking omtrent het intensieve gebruik van EOVMiddelen door het WP onderschrijven. Er kan en moet op diverse niveaus in het legerkorps worden gewerkt aan het opstellen van beschermende maatregelen in de vaste orders; het vervolmaken ervan kan later.

In het kader van de WP-Counter C3 onderschrijf ik het uitzenden van een gevechtstaf/vooruitgeschoven commandopost volledig.

Ten slotte wordt, op blz. 64, geïmpliceerd van een verkenningspotentieel. Mocht dit al aanwezig zijn, dan blijft de vraag of die eenheid voor verkenningstaken is opgeleid, of niet reeds is ingezet voor andere taken.

A. MANTINGH, lkol cav

Materieeldienstorganisatie

De opvattingen rond de organisatie en de inzet van de materieeldienst van de KL zijn aan het veranderen. Uiteraard, zou ik zeggen, en elke bijdrage aan de discussie hierover is meegenomen. Als zodanig valt de publikatie van het artikel van de majs Cooke en Kroon (*Mil. Spect.* 155(1986)(2)69) alleen maar toe te juichen. Inhoudelijk heb ik echter wel het nodige commentaar.

Geconstateerd wordt dat in de huidige situatie de materieeldienst binnen de brigade niet is toegesneden op het gewenste optreden, en dat de divisie geen eigen logistieke verantwoordelijkheid heeft. Naar mijn smaak wordt hier echter voorbijgegaan aan het feit dat er juist bij de brigade sprake is van een materieeldienst op maat. Bovendien maakt de materieeldienst integraal deel uit van de brigade en daardoor kan de operationele commandant de inzet van de materieeldienst aanpassen aan het gewenste optreden. Indien deze directe relatie wordt verbroken zal dat m.i. alleen maar verstorend werken, zeker als daarvoor

ook nog extra personeel van de brigade moet worden ingezet!

De divisie is niet logistiek zelfstandig. LLC-eenheden worden onder bevel gesteld. Door toepassing van de modulaire opbouw worden echter ook die eenheden op maat gemaakt en zijn aldus toegesneden op het gewenste optreden.

Het doorbreken van wat in het artikel wordt genoemd de „eenheid van verantwoordelijkheid en organisatie”, en het door het operatiegebied trekken met een soort Wegenwacht lijkt mij geen realistische gedachte:

- de aanwezige materieeldienstcapaciteit, zowel op personeels- als op materieelgebied wordt versnipperd;
- de improductiviteit door de verplaatsingen van de herstelcapaciteit zal toenemen;
- t.a.v. de inzet van logistieke groepen zullen informatieproblemen ontstaan;
- de gevechtshandelingen worden gehinderd door rondtrekkende logistieke groepen;
- de middelen voor het instellen en laten functioneren van diagnose- en herstploegen ontbreken; indien een herverdeling van middelen al mogelijk zou zijn dan is nauwelijks te verwachten dat b.v. een pantser-voertuig per ploeg voldoende is;

— het in vredetijd onderbrengen van niet-oorlogsonderhoud buiten het legerkorps zal leiden tot een niet optimale capaciteitsbenutting.

Op dit moment wordt een reorganisatie van de materieeldienst uitgevoerd. Het stapelen van reorganisatie op reorganisatie moet worden ontraden. Het is derhalve zinvoller binnen de nu in ontwikkeling zijnde structuur te kijken naar de resterende knelpunten, zoals de veel te geringe bergings- en afvoercapaciteit, de kwetsbaarheid van de bevoorrading, de informatieproblematiek en de kwalitatieve vulling van de organisatie.

Over de bevoorrading wil ik nog wel iets zeggen. Afvoer van defect materieel naar de DSE moet zo snel mogelijk gebeuren. Bij de DSE moet zoveel mogelijk de beschikbare capaciteit worden benut (minimalisatie van de verplaatsingen).

Ondanks de onzekerheid m.b.t. het herstel aanbod en de kwetsbaarheid van de bevoorrading is het noodzakelijk de onderhoudstijd kort te houden en de afvoer van defect materieel naar een hoger onderhoudsniveau tot een minimum te beperken. Teneinde op de kwetsbaarheid van de bevoorrading in te spelen dient naar mijn mening een gesystematiseerde vorm van kannibalisatie te worden voorbereid („repair by replacement”). Beter 7 van de 10 aangeboden systemen snel terug en 3 (eventueel tijdelijk) op de schroothoop dan afhankelijk zijn van bevoorrading en reparatie („forward repair”). J. VAN DER KROGT, maj td

Verkenningseenheden, een andere visie

In de kritiek van maj Tjepkema gaan vragen ter verduidelijking schuil. Het is voor een goed begrip uiterst belangrijk te weten wat onder verkennen, bewaken en beveiligen wordt verstaan. Wij hebben zeer bewust de Duitse en Amerikaanse zienswijze aangehaald om aan te geven dat aan deze begrippen een verschillende inhoud wordt gegeven.

Wij verstaan onder verkennen „het verzamelen van gegevens over de vijand die nodig zijn voor het besluitvormingsproces op de verschillende niveaus”. Deze verkenningsactiviteiten moeten derhalve vooral zijn gericht op de vijandelijke tweede-echelonsbataljons en -regimenten; ergo: er dient in de diepte te worden verkend.

Voor deze verkenningsactiviteit denken wij grondgebonden verkenningsvoertuigen te moeten inzetten. Wij zien daarbij geen (ondersteunende) taak voor helikopters, omdat een ander verkennend optreden is vereist. Er wordt nl. zoveel mogelijk uit statische posities gewerkt, en de verplaatsingen zullen vooral bij duisternis plaatsvinden. De uitvoering is gebaseerd op het principe zien zonder gezien te worden. Dit is niet de Amerikaanse visie. Het gebruik van andere opsporingsmiddelen moet daarbij niet te snel als onmogelijk worden aangemerkt. Als maj Tjepkema zegt dat de RPV met name geschikt is om gegevens in de diepte te verzamelen heeft hij gelijk. Wij willen die daarvoor ook gebruiken. Hij ziet het gebruik ech-

ter beperkt t.b.v. vuursteun en air interdiction. Dat komt ons te beperkt voor. Ons zijn op dit moment geen gegevens bekend waaruit zou blijken dat een RPV op een grotere afstand dan 30 km kan worden ingezet. Maj Tjepkema blijkt ook niet, gelet op het gebruik van het woord „lijkt”. Inzet van verkenningsvoertuigen tot een diepte van 80 km komt hem gechargeerd voor. Wij kunnen meedelen dat de Duitsers tot ca. 75 km gaan, waaruit blijkt dat deze afstand niet zo irreëel is. Tot zover het begrip verkennen en enkele uitvoeringsaspecten.

Bewaken is een activiteit die is gericht op het tijdig waarschuwen voor een vijandelijke dreiging, beveiligen is gericht op het verschaffen van tijd en ruimte. Om te beveiligen moet eerst worden bewaakt. Het verschaffen van tijd en ruimte vergt andere middelen dan het bewaken. Het verkennen zoals hierboven is beschreven en het bewaken vergen nagenoeg dezelfde middelen. Om te bewaken moet ook worden „verkend”, maar deze verkenningsactiviteit is van een andere aard. Om verwarring met het begrip verkennen te voorkomen noemen wij dit bewaken. Deze activiteit is nl. primair gericht op de eigen eenheid. Als maj Tjepkema schrijft over

„verkenning” dan heeft hij het over iets dat wij „bewaking” noemen. Helikopters kunnen zeer goed voor deze „bewaking”, worden ingezet ter ondersteuning van de grondgebonden beveiligingseenheid, waarbij de opdrachten in nauwe samenwerking met de „bewakingseenheid” moeten worden uitgevoerd. Wij brengen derhalve de taak van de helikopter niet terug tot het bewaken van achtergebieden, maar zij kunnen daarbij wel een ondersteunende functie vervullen. Voor het vervullen van een permanente zelfstandige bewakingsfunctie zijn helikopters niet geschikt.

Alhoewel door te verkennen in een zekere beveiliging wordt voorzien, wordt niet beveiligd door alleen te verkennen. De begrippen hebben weliswaar een nauwe relatie met elkaar, maar de uitvoering dient, gezien de doelstelling en de benodigde middelen, te worden gescheiden. Om onder meer deze redenen staan wij het formeren van speciaal daartoe opgeleide verkennings- en bewakingseenheden voor. De kritiek van maj Tjepkema geeft aan dat begripsverwarring tot verbazing kan leiden en de coherentie in een artikel niet wordt doorzien.

A. RENS en K. C. SCHOUWSTRA,
resp. lkol en maj huz

Beweging in het verdedigend gevecht

Graag reageer ik uit naam van de drie scribenten op de kanttekeningen van lkol Mantingh. Inderdaad werd bij het behandelen van de aanvalsconceptie niet (verder) ingegaan op de inzet van chemische middelen. Deze dreiging werd aan de orde gesteld bij het beschrijven van het moderne gevecht (blz. 57). Wij sloten hierbij aan op het gestelde in VR 2-1386, Gevechtshandleiding, waar nbc-verdediging als één van de algemene taken wordt geschetst.

De commandanten worden geacht steeds met een onverwachte inzet van chemische en nucleaire middelen rekening te houden (pt 1004,

2240, 2255, en hfdst. 26). Ook in de ATP-35 (A), Land force tactical doctrine, wordt deze opzet gevolgd. Het is overigens moeilijk aan te geven in hoeverre de onderkende „worst case” zich werkelijk en overal zal voordoen. Juist door het ontbreken van een balans in chemische middelen moet het Warschau-Pact bij een eventuele inzet rekening houden met moeilijk voorspelbare reacties. Op het door ons beschreven niveau van het gevecht speelt nog een tweede probleem bij de inzet van chemische wapens. In het beweeglijk gevoerde gevecht wordt het incalculeren van de gevolgen van inzet moeilijker naarmate de factoren tijd en ruimte meer beperkingen opleggen of minder beheersbaar worden.

Of en in hoeverre afb. 3C feitelijk een verkeerd beeld toont van het

optreden van de tegenstander is moeilijk aan te geven. Een aantal vooronderstellingen bleef, zoals vaak bij het illustreren van situaties, verhuuld. In dit geval verdienen aanvalsplan van het leger, aanvalsdelen en aanvalsrichting van de divisies, hindernissen in de diepte en inzicht in „zijn” informatie over „onze” locatie en sterkte, aandacht. Wij wilden enkele voor de brigade relevante problemen illustreren; om deze reden werd aan een flankdreiging aandacht besteed.

Wij onderschrijven dat het WP zijn elementen doelgericht zal inzetten en succes zal trachten uit te buiten om, zoals wij op blz. 58 stelden, te komen tot „snelle en diepe penetraties in vijandelijk gebied en tot een

spoedige desorganisatie van een verdediging”.

Het verkenningspotentieel wordt ook door ons als knelpunt onderkend. Een commandant heeft voor de uitvoering van zijn opdracht informatie nodig. Alleen dan kan hij risico's onderkennen, schatten en tegemoet treden. De eenheden die in gevecht zijn kunnen niet tegelijkertijd gericht verkennen; middelen van de lagere commandant mogen alleen met uiterste terughoudendheid worden geclaimd, en middelen van de hogere commandant zullen in beginsel worden ingezet op grond van zijn behoefte. Wij constateren dat *elke* commandant behoefte heeft aan verkenningspotentieel om voldoende geïnformeerd te zijn en te blijven. J. M. J. BOSCH, maj cav

Materieeldienst-organisatie

De reactie van maj Van der Krogt omvat onzes inziens vier aspecten waarop wij achtereenvolgens willen reageren. De eerste twee betreffen de aanleiding die ons ertoe heeft bewogen de materieeldienst niet te organiseren volgens de huidige organisatie:

- het binnen de brigade niet zijn toegesneden van de materieeldienst op het gewenste optreden, en
- het ontbreken van een logistieke verantwoordelijkheid op divisieniveau.

Onder het gewenste optreden dient in dit geval nadrukkelijk te worden gelezen het optreden met versterkte dan wel gemengde voorbataljons (VR 2-1387 pt 1258, 4751 en 6710) en de wenselijkheid bij de manoeuvrevorm „overlappend” in het vertragend gevecht te beschikken over vier manoeuvre-elementen (VR 2-1387 pt 5222).

Aangezien in de huidige situatie voor elke gevechtseenheid binnen de brigade een herkenbaar herstel-element binnen de herstelcompagnie aanwezig is, kan men, zoals maj Van der Krogt heeft gedaan, concluderen dat dit een materieeldienst op maat is. Deze elementen zijn

echter niet geëquipeerd om steun voorin te leveren indien de brigade anders dan met organiek samengestelde bataljons optreedt. De operationele commandant kan in de huidige situatie derhalve wel de wens uitspreken dat de materieeldienst wordt aangepast aan het gewenste optreden, de middelen laten die aanpassing echter niet toe. Daarenboven wordt in de door ons beschreven situatie de directe relatie niet verbroken, en is evenmin extra personeel nodig. De middelen zijn in onze optie anders verdeeld en daarenboven gesitueerd in een organisatie van de manoeuvre- en gevechts-ondersteunende eenheden die afwijkt van de huidige organisatie. Mogelijk dat bovenstaande adstructie maj Van der Krogt op andere gedachten brengt.

Met betrekking tot het niet logistiek zelfstandig zijn van de divisie heeft maj Van der Krogt geconstateerd:

- dat LLC-eenheden onder bevel worden gesteld, en

- dat door toepassing van de moderne opbouw deze eenheden op maat kunnen worden gemaakt en alsdan zijn toegesneden op het gewenste optreden.

Deze constatering spreken wij niet tegen, maar daarmee is de divisie nog steeds niet logistiek zelfstandig, hetgeen impliceert dat de divisiecommandant voor de uitvoering

van de logistiek nog altijd afhankelijk is van een extern commando.

Het volgende aspect betreft de „eenheid van verantwoordelijkheid en organisatie”. Maj Van der Krogt verbindt hieraan de suggestie dat met een soort Wegenwacht door het operatiegebied wordt getrokken. Deze suggestie kan slechts zijn gestoeld op onze visie m.b.t. de wijze waarop de gevechtsteams worden voorzien van materieeldienststeun, en wel door het toevoegen van pantserherstelploegen die worden geformeerd en uitgezonden door een herstelteammanoeuvre-eenheid.

Grondgedachte hierbij is om in plaats van materieeldienstcapaciteit (lees onderhoudsgroep) van huis uit bij de gevechtsteams in te delen, de herstelploegen eerst te formeren indien bekend is op welke wijze de gevechtsteams zijn samengesteld. Dat impliceert een andere wijze van groeperen, doch zeker niet een versnippering van de middelen. Verplaatsing van herstelcapaciteit anders dan in het kader van het volgen van de manoeuvre van een GT vindt slechts plaats in de voorbereidingsfase, zodat improductiviteit door verplaatsingen tot een minimum wordt beperkt, waarmee de suggestie dat de gevechtshandelingen hinder ondervinden van rondtrekkende logistieke groepen tevens wordt gelogenstraft. Wellicht zullen er communicatieproblemen ontstaan; die zullen echter niet groter zijn dan in de huidige situatie.

Over de „ontbrekende” middelen zij gesteld dat het gaat om diagnose bij storingen als gevolg van vijandelijk optreden. Derhalve kan de uitrusting beperkt blijven tot eenvoudige meetinstrumenten, aangevuld met eenvoudig gereedschap en materialen voor het uitvoeren van noodreparaties. Deze materiële beperking, gevoegd bij de personele beperking, is voor ons reden om aan te nemen dat één pantservoertuig per ploeg voldoende is.

In het laatste aspect zien wij voorstellen van maj Van der Krogt ter verbetering van de huidige situatie, voorstellen die wij inhoudelijk zeker onderschrijven doch die o.i. buiten het kader van ons artikel vallen.

S. COOKE en J. KROON, majs td